

Djuravdelningen
Gunilla Ström Hallenberg

Prioriteringar för anslagen 1:5 och 1:6 år 2024

Under respektive anslag framgår i kursiverad stil vilket ändamål som anges enligt Jordbruksverkets regleringsbrev. Därefter finns några punkter med Jordbruksverkets prioriteringar. Generellt kan sägas att Jordbruksverket kan använda medlen till aktiviteter som bidrar till att uppfylla vårt uppdrag när det gäller djurhälsa, smittskydd, antimikrobiell resistens och folkhälsa.

En årligen återkommande prioritering rör aktiviteter och undersökningar som är kopplade till den nationella övervakningsplanen, som beskriver Sveriges sjukdomsövervakning på djur. Planen tas fram av SVA och fastställs av Jordbruksverket. För år 2024 kommer bland annat projekt och aktiviteter som bidrar till det pågående förändringsarbetet av den svenska salmonellakontrollen, och som framgår av rapporten Förstudie om åtgärder mot salmonella hos lantbrukets djur (RA 2022:10), att prioriteras. Ytterligare en prioritering rör användning av data och utveckling av systemlösningar, som stödjer djurhälso- och smittskyddsarbetet.

En annan viktig del av Jordbruksverkets uppdrag är att bidra till en ökad konkurrenskraft och fler lönsamma företag inom jordbruksnäringen. Det är därför viktigt att de projekt som beviljas medel också kan bidra till en ökad konkurrenskraft och fler lönsamma företag inom jordbruksnäringen.

Eftersom summan för ansökta projekt i allmänhet vida överstiger tillgängliga medel måste ytterligare prioritering göras av Jordbruksverket när ansökningstiden gått ut. Prioriteringarna nedan utgör inte de enda projekt som Jordbruksverket kan komma att bevilja medel för. Fleråriga projekt som har beviljats medel under föregående anslagsperiod kommer att prioriteras i den mån det går, förutsatt att projektet har uppfyllt de mål och syften som beskrevs i den ursprungliga ansökan. Jordbruksverket ser det som angeläget att projekt som beviljas statliga medel följs upp och utvärderas¹ och i ansökan ska det därför beskrivas hur man avser göra detta.

¹ Medan uppföljningar följer utvecklingen av till exempel ett projekt och mäter vad som faktiskt har hänt, (dvs. gör en beskrivning av verkligheten och svarar på frågan - Hur gick det?) så värderar en utvärdering resultatet och ställer varför-frågor, (dvs. gör en analys av effekter, formulerar framåtsyftande rekommendationer och svarar på frågan -Varför blev det så här och hur kan vi göra det bättre nästa gång?).

1:5 anslagspost 2 – Djurhälsovård

Medlen disponeras för bidrag till djurhälsovård, efter hörande av Lantbrukarnas Riksförbund.

Prioritering:

- Arbete som syftar till att nationellt öka användningen av sjukdomsförebyggande åtgärder för en hållbar produktion och en god djurhälsa samt stärker förmågan till att upptäcka avvikelser i djurhälsan och som syftar till att komma näringen till godo.
- Hälsovårdsarbete med hög nationell täckningsgrad prioriteras.
- Sjukdomsförebyggande arbete avseende djurslaget häst.

1:6 Bekämpning av smittsamma djursjukdomar

Anslagspost 1

Zoonoser

För särskilda undersökningar avseende främst zoonoser, serologiska undersökningar, undersökningar avseende salmonella samt bidrag för särskilda undersökningar vid obduktioner.

Prioriteringar:

- Undersökningar inom ramen för Jordbruksverkets ansvarsområde som ligger i linje med:
 - att arbeta för att förhindra spridning av zoonoser
 - att optimera och effektivisera övervakning, kontroll och preventiva åtgärder för zoonotiska smittämnen
 - det pågående förändringsarbetet av salmonellakontrollen
 - handlingsplanen mot antibiotikaresistens och vårdrelaterade infektioner
 - regeringens strategi för arbetet mot antibiotikaresistens

Ehec - kunskapshöjande aktiviteter

Aktiviteter/studier som har till syfte att ge kunskaper om bekämpning av ehec-bakterien.

- Molekylärbiologisk typning av stec-stammar från smittspårning och studier utförda av SVA och externa samarbetspartners.
- Informationsinsatser till lantbrukare, myndigheter och andra berörda aktörer.
- Fördjupade studier av ehec/stec med syfte att ge kunskaper om fortsatt bekämpning och hantering.

Anslagspost 2 – Bidrag till bekämpning av djursjukdomar

Medlen får användas för bidrag till berörda organisationer för bekämpande av vissa djursjukdomar och efter hörande av Lantbrukarnas Riksförbund.

Prioriteringar:

- Långsiktiga program med nationell täckning som syftar till utrotning, bekämpande eller förebyggande av smittsamma djursjukdomar.
- Projekt som bidrar till det pågående förändringsarbetet av salmonellakontrollen.
- Projekt med syfte att testa/utvärdera ”ny teknik” och verktyg, som stödjer det förebyggande smittskyddsarbetet.
- Projekt som rör användning av data och utveckling av systemlösningar i syfte att stödja det förebyggande arbetet.
- Insatser för att minska smittspridningen av *Mycoplasma bovis*.
- Metoder för att få ett kostnadseffektivt genomförande av programmen.
- Program som arbetar med att förebygga och bekämpa resistensproblematik inom djurhållningen inklusive vattenbruket.

Anslagspost 4 – Bidrag till utveckling och genomförande av sjukdomskontroller

Medlen får användas för att kartlägga och dokumentera sjukdomsläget för de sjukdomar där Sverige har sjukdomsfri status (tidigare kallat tilläggsgarantier) samt för att även i övrigt kunna utföra de sjukdomskontroller som EU ställer krav på. Medlen får även användas för att kontinuerligt läsa av sjukdomsläget för de sjukdomar där EU:s regler för handel med djur innebär att sjukdomsberedskapen måste höjas samt för att utbilda de veterinärer som ska utföra övervakande kontroller.

Prioriteringar:

- Stående undersökningar enligt krav från EU som gäller sjukdomar där Sverige har sjukdomsfri status (tidigare kallat tilläggsgarantier) eller nationella åtgärder enligt artikel 226 EU 2016/429².
- Årliga undersökningar för sjukdomar som Sverige är fria från och i enlighet med den nationella övervakningsplanen.
- Undersökningar som bidrar till det pågående förändringsarbetet av salmonellakontrollen.
- Insatser för att öka inrapportering och provtagning av vildsvin avseende afrikansk svinpest.

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 av den 9 mars 2016 om överförbara djursjukdomar och om ändring och upphävande av vissa akter med avseende på djurhälsa ("djurhälsolag") samt därtill hörande delegerade- och genomförandeakter.

- Översyn av övervakningen avseende *Leptospira hardjo* och *L pomona*.
- Projekt som syftar till att stärka/förbättra sjukdomsutredningar vid oklara diagnoser.

Obduktionsverksamhet

Medlen får användas för obduktionsverksamhet. Jordbruksverket får även utbetala medlen till berörd organisation.

Prioriteringar:

- Verksamheten måste ha nationell täckning och omfatta samtliga produktionsdjur.